

2009-05-18
Ks 514/2009

Örebro kommuns handlingsplan för barns rättigheter 2009-2011

ÖREBRO

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Barnkonventionen	3
Inriktning	4
Strategiska insatser	4
Utmaning: Metodutveckling	4
Utvecklingsområden	4
Utmaning: Mötesplatser	4
Utvecklingsområden	5
Utmaning: Utbildning	5
Utvecklingsområden	5
Utmaning: Samverkan	5
Utvecklingsområden	5
Utmaning: Kunskapsstöd	6
Utvecklingsområden	6
Utmaning: Ansvar	6
Utvecklingsområden:	6
Uppföljning, utvärdering och revidering	6

Bakgrund

FN:s Generalförsamling antog 1989-11-20 konventionen om barnets rättigheter –

Barnkonventionen

Som ett av de första länderna i världen ratificerade Sverige konventionen, efter ett beslut i riksdagen i juni 1990.

I mars 1999 fastställde riksdagen en strategi för att förverkliga barnkonventionen. Syftet var att barnkonventionen och dess bestämmelser skall genomsyra allt offentligt beslutsfattande som rör barn. Strategin vänder sig i första hand till offentliga organ och innehåller bl.a. följande moment.

- Barnkonventionen skall vara ett aktivt instrument och genomsyra allt beslutsfattande inom Regeringskansliet som rör barn.
- Barnperspektivet skall i lämplig omfattning finnas med i utredningsdirektiv.
- Barnkonventionen bör på olika sätt tas upp i utbildningar för de yrkesgrupper som skall arbeta med barn.
- Statligt anställda vars arbete har konsekvenser för barn och ungdomar skall erbjudas fortbildning för att kunna stärka sin barnkompetens och sina kunskaper om barnkonventionen. På motsvarande sätt bör kommuner och landsting erbjuda sin personal fortbildning.
- Kommuner och landsting bör inrätta system för att kunna följa hur barnets bästa förverkligas i arbetet.
- Barnkonsekvensanalyser skall göras vid statliga beslut som rör barn.
- Barnstatistiken skall utvecklas.

Kommunfullmäktige i Örebro beslutade i december 2000 om en barnvision som skall vara vägledande för kommunens arbete. *”Varje barn i Örebro, utan undantag, har rätt att leva och att utvecklas under omständigheter som gynnar barnets eget bästa och som, beroende på barnets ålder och mognad, tar hänsyn till dess egen vilja och åsikter”.*

Ett Nationellt Partnerskap bildades 2004 av 12 kommuner varav Örebro är en. Fokus för Partnerskapet ligger på erfarenhetsutbyte, kompetens- och metodutveckling. Tre områden som partnerskapet koncentrerar sitt arbete på är

- Metoder för att öka barns och ungdomars inflytande.
- Barnkonventionens genomslag i den kommunala styrprocessen.
- Utveckling av indikatorer för att mäta resultaten i arbetet.

I mars 2006 fattade kommunstyrelsen beslut att anta några utmaningar inom ramen för partnerskapets överenskommelse. Utmaningarna innebär att:

- Stadskansliet får i uppdrag att identifiera, pröva och utveckla metoder som bidrar till att barnets egna åsikter kommer in i beslutsprocesser där barn berörs.
- Alla verksamhetsområden i kommunen får ett uppdrag att särskilt kommentera sitt barnkonventionsarbete i årsredovisningar och välfärdsbokslut.

I mars 2007 invigdes Barnrättsakademien på Örebro Universitet. Barnrättsakademien har ett nationellt uppdrag och syftet är att bli en mötesplats för praktik och forskning, att samla och sprida kunskap om barnets rättigheter samt att öka intresset för att hitta nya vägar till genomförandet av barnkonventionen.

I januari 2008 beslutade kommunstyrelsen om att delta i partnerskapet ytterligare fyra år 2008-2011. Se partnerskapets verksamhetsplan.

I januari 2008 beslutade kommunstyrelsen att Strategigrupp för Demokrati/det civila samhället skall vara den politiska grupp som har i uppdrag att planera aktiviteter, följa upp arbetet och redvisa resultatet till kommunstyrelsen

Inriktning

Inriktningen på barnrättsarbetet i Örebro handlar om att

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Artikel 2.
- Barnets bästa skall komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet. Artikel 3.
- Barnets rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör honom eller henne. När åsikterna beaktas ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad. Artikel 12.
- Barnkonventionens bestämmelser och principer ska göras allmänt kända bland barn och vuxna. Artikel 42.

Strategiska insatser

Utvecklingsområdena utgår från Barnkonventionen och de utmaningar som Örebro Kommun antagit inom ramen för deltagande och överenskommelse i det nationella partnerskapet.

Utmaning: Metodutveckling

Kommunledningskontoret får i uppdrag att identifiera, pröva och utveckla metoder som bidrar till att barnets egna åsikter kommer in i beslutsprocesser där barn berörs.

Utvecklingsområden

- Arbetet med Barnkonventionen ska följas upp och utvecklas. Barn och ungdomars möjligheter till delaktighet inom förskola och skola skall utvecklas.
Ansvar; Kommunledningskontoret utredningsavdelningen, Skolförvaltningarna, områdesförvaltningen i Östernärke samt Gymnasieförvaltningen.
- Delta i referensgrupp för och följa upp barnrättsakademins utvecklingsarbete av "Peace, and Rights 4 Kids".
Ansvar; Strategigrupp för Demokrati och det Civila Samhället och Kommunledningskontoret utredningsavdelningen.
- Medborgarbudget – gymnasieelever kommer att få vara med och prioritera resurser i en tydligt avgränsad del i investeringsbudget 2010. Elevernas arbete kommer pågå under 2009.
Ansvar; Strategigrupp för Demokrati och det Civila Samhället och Kommunledningskontoret utredningsavdelningen .

Utmaning: Mötesplatser

Centrala faktorer för barnets trygga och goda uppväxtvillkor är förhållanden i barnets familj, barnets relationer till vänner och till andra i barnets omgivning. Andra betydelsefulla faktorer är miljön i bostadsområdet, förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen, skolan, fritiden samt förhållanden som berör barnets levnadsvanor och utvecklingsmöjligheter, inte minst utformningen av lokalsamhället och dess utbud av kulturverksamhet.

För att barn och unga ska komma till tals är det viktigt att mötesplatser utvecklas.

Utvecklingsområden

- Barnkonventionsarbetet är en fråga som gäller alla verksamhetsområden i kommunen och ska särskilt kommenteras i årsredovisningar och välfärdsboks slut.
Ansvar; Kommunstyrelsen, Kommunledningskontoret utredningsavdelningen samt alla kommunens verksamheter.
- En väl utbyggd och kvalitetssäkrad föräldrautbildning ska tillhanda hållas och säkerställas ur ett barnrättsperspektiv
Ansvar; Kommunledningskontoret utredningsavdelningen.
- Metod- och kunskapsstöd för familjecentralernas utveckling ska tillhandahållas.
Ansvar; Kommunledningskontoret utredningsavdelningen

Utmaning: Utbildning

Cirka en femtedel av Örebro kommuns medborgare är barn och unga under 18 år och de omfattas var och en av FN:s konvention om barnets rättigheter. Det är av ytterst vikt att beslutfattare, verksamhetsansvariga, handläggare, barn och unga samt det civila samhället får utbildning i tillämpningen av Barnkonventionen. Genom ett ökat barnperspektiv kan kommunerna förbättra kvaliteten i sina verksamheter och använda resurserna på bästa sätt¹.

Utvecklingsområden

- Utbildning i Barnkonventionen erbjuds till alla politiker vid ny mandatperiod
Ansvar; Kommunledningskontoret utredningsavdelningen.
- Vid utbildning av handläggare/utredare och chefer ingår ett utbildningstillfälle om Barnkonventionen och om barns rättigheter.
Ansvar; Kommunledningskontorets personalavdelning och utredningsavdelning
- I Örebro kommuns skolor ingår Barnkonventionen som en naturlig del i undervisningen
Ansvar: Kommunledningskontorets utredningsavdelning, Skolförvaltningarna, områdesförvaltningen i Östernärke samt Gymnasieförvaltningen.

Utmaning: Samverkan

Utöver ansvar och samverkan inom Örebro kommun, förutsätter arbetet med Barnkonventionen samverkan med externa myndigheter och organisationer, lokalt, regionalt och nationellt. Örebro kommun har i Partnerskapet, uttalat en vilja att hitta användbara arbetssätt för att säkra barns och ungdomars rättigheter i kommunerna. Örebro kommun kommer även under perioden 2009 - 2011 stödja arbetet på Barnrättsakademien, Örebro Universitet både ekonomisk och genom att delta i Barnrättsakademins rådgivande organ. Ett samverkansavtal med Örebro läns landsting som sträcker sig mellan 2008 –2012 är tecknat. Överenskommelsen gäller lokalt folkhälsoarbete med inriktning på barnkonventionen.

Utvecklingsområden

- Handlingsplanen för Barns rättigheter ska samordnas och ske i samverkan med handlingsplaner för Folkhälsa, Jämställdhet och Integration och Mångfald.
Ansvar ;Respektive strategigrupp och Kommunledningskontorets utredningsavdelningen
- Ta vara på kunskap om Barnkonventionen som finns i andra organisationer och se den som en resurs i vårt arbete att sprida kunskap om Barnkonventionen.
Ansvar: Kommunledningskontorets utredningsavdelning

¹ Från beslut till praktik – Barnkonventionen i kommunala verksamheter, BO 2008:04

Utmaning: Kunskapsstöd

För att stödja lokala insatser för att säkra barns och ungdomars rättigheter i kommunen behövs kunskapsstöd om till exempel vetenskapligt beprövade metoder, strategier för konsekvensbedömningar/välfärdsbokslut och metoder för utvärdering. För att systematiskt utveckla kunskap sker samverkan inom den egna organisationen, med Örebro universitet samt genom Partnerskapet.

Utvecklingsområden

- Kommunledningskontorets barnkonventionsarbete ska erbjuda kunskapsstöd för det interna barnkonventionsarbetet samt bistå externt med kunskap där så efterfrågas.
Ansvar: Kommunledningskontorets utredningsavdelning
- Arbetet med och utbildning i att använda den gemensamt framtagna ”Modell Örebro Konsekvensbedömning” försätter.
Ansvar: Kommunledningskontorets utredningsavdelning.

Utmaning: Ansvar

Handlingsplan för Örebro kommuns barnrättskonvention 2008-2011 antas av kommunstyrelsen. Ansvarig för genomförande och kvalitetssäkring är Strategigruppen Demokrati och det civila samhället. Ansvarig för metod- och kunskapsstöd är Strategigruppen Demokrati och det civila samhället. Ansvarig för uppföljning och utvärdering av måluppfyllelse och genomförande är kommunstyrelsen.

Utvecklingsområden:

- För att kvalitetssäkra det strategiska arbetet med barnkonventionen i Örebro kommun ska det följas aktivt genom återkommande rapportering till kommunstyrelsen.
- För att kunna registrera och följa upp arbetet med barnkonventionens utveckling ska metoderna och rutinerna för dokumentation utvecklas.
Ansvar: Kommunledningskontorets utredningsavdelning.
- För att sprida kunskap om arbetsätt som främjar barnrättsperspektiv inom kommunen ska alla verksamheter erbjudas metod- och kunskapsstöd.
Ansvar: Kommunledningskontorets utredningsavdelning.

Uppföljning, utvärdering och revidering

Barnkonventionsarbetet i Örebro kommun följs upp i Bokslut för Hållbar Utveckling samt genom uppföljning av verksamheternas årsberättelser.

De verksamhetsnära insatserna regleras i verksamhetsplaner för förvaltningar och verksamheter.

Kollegial granskning mellan partnerskapskommunerna genomförs hösten 2009.

Revidering av kommunens handlingsplan för Barnkonventionen samordnas av Strategigrupp för demokrati och det civila samhället och påbörjas 2010.

Bokslut för hållbar utveckling – Örebro Kommun